

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

24 март 2011 година *

По дело C-369/09 P

с предмет жалба на основание член 56 от Статута на Съда, подадена на 14 септември 2009 г.,

ISD Polska sp. z o.o., установено във Варшава (Полша),

Industrial Union of Donbass Corp., установено в Донецк (Украйна),

ISD Polska sp. z o.o., по-рано Majątek Hutniczy sp. z o.o., установено във Варшава,

за които се явяват адв. С. Rapin и адв. Е. Van den Haute, avocats,

жалбоподатели,

* Език на производството: френски.

като другата страна в производството е

Европейска комисия, за която се явяват г-н Е. Gippini Fournier и г-жа А. Stobiecka-Kuik, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург,

ответник в първоинстанционното производство,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: г-н А. Tizzano, председател на състав, г-н J.-J. Kasel, г-н Е. Levits, г-н М. Safjan и г-жа М. Berger (докладчик), съдии,

генерален адвокат: г-н Y. Bot,
секретар: г-н А. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

ПОСТАНОВИ НАСТОЯЩОТО

Решение

- 1 В жалбата си ISD Polska sp. z o.o., Industrial Union of Donbass Corp. и ISD Polska sp. z o.o., по-рано Majątek Hutniczy sp. z o.o, искат от Съда да отмени Решение на Първоинстанционния съд на Европейските общности [понастоящем Общият съд на Европейския съюз] от 1 юли 2009 г. по дело ISD Polska и др./Комисия (T-273/06 и T-297/06, Сборник, стр. I-2185, наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение“), с което същият отхвърля тяхната жалба за отмяна срещу Решение 2006/937/ЕО на Комисията от 5 юли 2005 г. относно държавна помощ C 20/04 (ex NN 25/04) в полза на производителя на стомана Huta Częstochowa SA (ОВ L 366, 2006 г., стр. 1, наричано по-нататък „спорното решение“).

Правна уредба

- 2 Европейското споразумение, подписано в Брюксел на 16 декември 1991 г., за асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Република Полша, от друга страна (ОВ L 348, 1993 г., стр. 2, наричано по-нататък „Европейското споразумение“) влиза в сила на 1 февруари 1994 г. То установява система за конкуренция, основана на критериите от Договора за ЕО.
- 3 Протокол № 2 за продуктите на ЕОВС към Европейското споразумение (наричан по-нататък „Протокол № 2“) предвижда принципна забрана на държавните помощи.

4 Член 8 от Протокол № 2 гласи:

„1. Несъвместими с правилното функциониране на споразумението, доколкото биха могли да повлияят на търговията между Общността и Полша, са:

[...]

iii) държавните помощи от всякакво естество, с изключение на дерогациите, допустими по Договора за ЕОВС

[...]

4. Страните признават, че през първите пет години след влизането в сила на споразумението и чрез дерогация на параграф 1, [подточка] iii) на [Република] Полша се разрешава по изключение и по отношение на продукти от стомана на ЕОВС да предоставя държавна помощ за реструктуриране, при условие че:

— планът за реструктуриране е свързан с цялостно рационализиране и с намаляване на капацитета в Полша,

— тази помощ допринася за жизнеспособността на предприятията получатели при нормални пазарни условия в края на периода на реструктуриране,

- количеството и интензитетът на такава помощ се ограничават до абсолютно необходимото за възстановяване на тази жизнеспособност и постепенно се намаляват.

Съветът за асоцииране приема решение, като отчита икономическата ситуация в [Република] Полша, относно възможността за продължаване на предвидения петгодишен период.

[...]“ [неофициален превод]

- 5 Решение № 3/2002 на Съвета за асоцииране ЕС—Полша от 23 октомври 2002 година за продължаване на срока, предвиден в член 8, параграф 4 от Протокол № 2 (ОВ L 186, 2003 г., стр. 38, наричано по-нататък „решението на Съвета за асоцииране“), продължава с още осем години, считано от 1 януари 1997 г., или до присъединяването на Република Полша към Европейския съюз периода, през който на Република Полша по изключение се разрешава да предоставя държавни помощи за реструктуриране съгласно предвидените в член 8, параграф 4 от Протокол № 2 условия по отношение на продуктите от стомана.
- 6 Член 2 от решението на Съвета за асоцииране предвижда:

„[Република] Полша представя на Комисията [...] план за реструктуриране и бизнес планове, които отговарят на изискванията, предвидени в член 8, параграф 4 от Протокол [№] 2, и които са разгледани и приети от националния ѝ орган за надзор върху държавните помощи (Служба за конкуренция и за защита на потребителите)“. [неофициален превод]

- 7 Протокол № 8 за реструктурирането на полската стоманодобивна индустрия към Акта относно условията на присъединяването към Европейския съюз на Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словакия и Словашката република и промените в учредителните договори на Европейския съюз (ОВ L236, 2003 г., стр. 948, наричан по-нататък „Протокол № 8“) допуска, при дерогация на общите правила относно държавните помощи, Република Полша да отпуска помощи за реструктурирането на стоманодобивния си сектор в съответствие с установените в плана за реструктуриране и в този протокол условия. Той предвижда по-специално:

„1. Въпреки членове 87 [ЕО] и 88 [ЕО], държавната помощ, предоставена от [Република] Полша за целите на реструктурирането на особени части от полската стоманодобивна индустрия, се счита за съвместима с общия пазар, при условие че:

- срокът, предвиден в член 8, параграф 4 от Протокол 2 [...], се удължава до датата на присъединяване,
- сроковете, предвидени в плана за реструктуриране, въз основа на който гореспоменатият протокол бе удължен, се спазват през периода 2002—2006 г.,
- условията, предвидени в този протокол, са спазени, и

- няма да се изплащат държавни помощи на полската стоманодобивна индустрия след датата на присъединяването.

[...]

3. Само [предприятията], изброени в приложение 1 (по-нататък наричани „[предприятията получатели]“), отговарят на изискванията за държавна помощ в рамките на полската програма за реструктуриране на стоманодобива.

4. [Предприятието получател] не може:

- а) в случаите на сливане с [предприятие, което не е включено] в приложение 1, да прехвърли ползата от предоставената помощ на [предприятието получател];
- б) да придобие активите, на [което] и да е [предприятие], [което] не е включен[о] в приложение 1, [което] е обявен[о] в несъстоятелност в периода до 31 декември 2006 г.

[...]

6. Помощта за реструктуриране, предоставена на [предприятията получатели], се определя от основанията, предвидени в одобрения полски план за реструктуриране на стоманодобива и отделните бизнес планове, одобрени от Съвета. Но във всеки случай помощта, изплатена в периода 1997—2003 г., и нейния общ размер няма да надхвърля 3 387 070 000 PLN.

[...]

Няма да се предоставя по-нататъшна държавна помощ за целите на реструктурирането на [п]олската стоманодобивна индустрия.

[...]

10. Всички последващи промени в общия план за реструктуриране и отделните планове трябва да се одобряват от Комисията и, когато е целесъобразно, от Съвета.

[...]

18. Ако наблюдението покаже, че:

[...]

в) [Република] Полша в хода на срока за реструктуриране е предоставила допълнителна несъвместима държавна помощ на стоманодобивната индустрия, и на [предприятията получатели] в частност,

преходните уговорки, съдържащи се в този протокол, нямат действие.

Комисията предприема необходимите стъпки, които изискват [всяко от въпросните предприятия] да възстанови предоставена ѝ помощ в нарушение на условията, предвидени в този протокол“.

- 8 Решение 2003/588/ЕО на Съвета от 21 юли 2003 година за изпълнение на условията, предвидени в член 3 от Решение № 3/2002 (ОВ L 199, стр. 17, наричано по-нататък „Решение 2003/588 на Съвета“), предвижда в единствения си член:

„Планът за реструктуриране и бизнес плановете, предоставени на Комисията на 4 април 2003 г. от [Република] Полша в съответствие с член 2 от Решение № 3/2002 [...], отговарят на изискванията на член 8, параграф 4 [от] Протокол [№] 2“. [неофициален превод]

- 9 Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета от 22 март 1999 година за установяване на подробни правила за прилагането на член [88] от Договора за ЕО (ОВ L 83, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 41) предвижда в член 6, параграф 1:

„Решението за започване на официална процедура по разследване обобщава релевантните фактически и правни въпроси, включва предварителна оценка от страна на Комисията за характера на помощта по предложената мярка и излага съмненията по отношение на съвместимостта ѝ с Общия пазар. Решението призовава съответната държава членка и другите заинтересовани страни да представят [становища] в рамките на предписан срок, който обикновено не надхвърля един месец. При надлежно обосновани случаи Комисията може да удължи предписания срок“.

- 10 Член 7, параграф 5 от този регламент предвижда:

„Когато Комисията установи, че помощта, за която е отправено уведомление, не е съвместима с Общия пазар, тя решава помощта да не се въвежда в действие (наричано по-долу „отрицателно решение“)“.

11 Член 14 от Регламент № 659/1999 установява:

„1. Когато са взети отрицателни решения в случаи с неправомерна помощ, Комисията решава съответната държава членка да вземе всички необходими мерки за възстановяване на помощта от получателя (наричано по-долу „решение за възстановяване“). Комисията не изисква възстановяване на помощта, ако това противоречи на общ принцип на правото на Общността.

2. Помощта, която трябва да се възстанови съгласно решение за възстановяване, включва всички лихви с подходящ процент, фиксиран от Комисията. Лихвата е дължима от датата, на която неправомерната помощ е била на разположение на получателя до датата на нейното възстановяване.

[...]“.

12 Съгласно член 20, параграф 1 от този регламент:

„Всяка заинтересована страна може да представи [становище] съгласно член 6 след решение на Комисията да започне официална процедура по разследване. На всяка заинтересована страна, която е представила [такова становище], и на всеки получател на индивидуална помощ се изпраща копие от решението, взето от Комисията съгласно член 7“.

- 13 Регламент (ЕО) № 794/2004 на Комисията от 21 април 2004 година за прилагането от Регламент (ЕО) № 659/1999 (ОВ L 140, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 2, стр. 42) предвижда в член 9:

„1. Освен ако не е записано друго в специално решение, лихвеният процент, който ще се използва при възстановяването на помощта, която е била предоставена в нарушение на член 88, параграф 3 [ЕО], следва да бъде годишният лихвен процент, фиксиран за всяка календарна година.

Той следва да се изчислява на базата на средната аритметична стойност на междубанковите лихвени проценти за междубанковите заеми за период от пет години, като се разглежда периодът септември, октомври и ноември на предходната година, плюс 75 базисни пункта. В надлежно обосновани случаи Комисията може да увеличи лихвения процент с повече от 75 базисни пункта по отношение на една или повече държави членки.

[...]

4. При липса на достоверни или еквивалентни данни или при изключителни обстоятелства Комисията може, в тясно сътрудничество със засегнатата държава членка или засегнатите държави членки, да фиксира лихвен процент за възстановяване на помощта, за една или за повече държави членки, на базата на различен метод и на базата на информацията, с която разполага“.

- 14 По отношение на начина на прилагане на лихвения процент член 11, параграф 2 от този регламент пояснява:

„Лихвеният процент ще се прилага с натрупване до датата на възстановяване на помощта. Лихвата, която се е натрупала за предходна година, се добавя към главницата и върху нея също се дължи лихва през всяка от последващите години“.

Обстоятелства, предхождащи спора

- 15 В периода 2002—2005 г. се извършва операция по реструктуриране на полското предприятие, производител на стомана, Huta Częstochowa SA. (наричано по-нататък „HCz“). За тази цел активите на HCz са прехвърлени на новоучредени дружества.
- 16 През 2002 г. е учредено Huta Stali Częstochowa sp. z o.o. (наричано по-нататък „HSCz“) — чието дружество майка Towarzystwo Finansowe Silesia Sp. z o.o. (наричано по-нататък „TFS“) е притежавано изцяло от полското министерство на финансите — за продължаване на стоманодобивната дейност на HCz. HSCz наема производствените съоръжения от синдика на HCz и запазва по-голямата част от заетите в него лица.
- 17 През 2004 г. са учредени дружествата Majątek Hutniczy sp. z o.o. (наричано по-нататък „МН“) и Majątek Hutniczy Plus sp. z o.o. (наричано по-нататък „МН Plus“). Акциите им се притежават изцяло от HCz. МН получава стоманодобивните активи на HCz, а МН Plus получава някои други активи, необходими за производството.
- 18 Освен това активите, които не са свързани с производството (наричани по-нататък „нестоманодобивни активи“), както и електроенергийното предприятие Elsen са прехвърлени на дружеството Operator ARP sp. z o.o., което се управлява от Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. — Агенция за индустриално развитие към полското министерство на финансите — с оглед на заплащане на публичните вземания, предмет на реструктуриране (данъчни задължения и социалноосигурителни вноски).
- 19 С писмо от 19 май 2004 г. Комисията уведомява Република Полша за решението си да започне официална процедура по разследване относно помощта за реструктуриране, предоставена на полския производител на стомана HCz, което решение е публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз* от 12 август

2004 г. (ОВ С 204, стр. 6), и поканва всички заинтересовани страни да представят становищата си относно съдържащи се в него факти и правен анализ. Тя получава становища от Република Полша и от четирите заинтересовани страни.

- 20 В документ от 3 февруари 2005 г., озаглавен „Декларация относно държавните помощи, вероятно предоставени на [HCz] и/или [на HSCz]“, ISD Polska sp. z o.o., което по това време извършва дейност под дружественото наименование ZPD Steel (наричано по-нататък „ISD“) — изцяло дъщерно дружество на Industrial Union of Donbass Corp. (наричано по-нататък „IUD“) — в рамките на преговорите, проведени преди придобиването на HSCz, МН, МН Plus и други десет дъщерни дружества на HCz, прави следната декларация:

„В случай че Комисията приеме решение, задължаващо [HCz], [HSCz] или лицето, което е придобило активите на [HCz], да възстанови незаконна държавна помощ, включена в рамките на помощта, свързана с плана за реструктуриране и с общ размер не повече от 20 милиона [PLN], декларираме, че това решение в никакъв случай няма да доведе до освобождаването ни от задълженията по офертата и се задължаваме да не предявяваме и да не се позоваваме на никакво искане за обезщетение, насочено срещу а) данъчната администрация на Република Полша, б) [Agencja Rozwoju Przemysłu SA], в) [TFS], г) [HCz] [...] и свързано с необходимото възстановяване на помощта или с имаща отношение към него процедура пред Комисията вследствие [на] предоставянето на държавна помощ на [HCz]. Задължаваме се в такъв случай да направим необходимото, за да могат [МН], [МН Plus] и [HSCz] или други дружества, както и техните правоприменици (независимо от основанието за собственост на такъв правоприменик) да възстановят размера на незаконната държавна помощ, определен с решението на Комисията, дори това решение да се отнася само до [HCz]“.

- 21 В края на процедурата Комисията стига до заключението, че за разлика от първоначалните ѝ съмнения, мерките за реструктуриране на HCz в съответствие с разпоредбите на Закона за държавната помощ за предприятия от изключително значение за трудовия пазар от 30 октомври 2002 г. (Dz. U. № 213, позиция 1800), изменен, не представляват „държавна помощ“ по смисъла на член 87, параграф 1 ЕО.

- 22 За сметка на това Комисията приема, че в периода 1997—2002 г. HCz се е ползвало на различни основания от държавна помощ, която отчасти е била съвместима с общия пазар. За частта, която счита за несъвместима с общия пазар, а именно сума в размер на 19699452 PLN (наричана по-нататък „спорната помощ“), Комисията иска възстановяване.
- 23 На 5 юли 2005 г. Комисията приема спорното решение. Член 3 от него гласи:

„1. Държавната помощ в размер от 19 699 452 PLN, предоставена от [Република] Полша в полза на [HCz] през периода от 1997 г. до май 2002 г. под формата на оперативна помощ и на помощ за реструктурирането на работните места, е несъвместима с общия пазар.

2. [Република] Полша приема всички необходими мерки, за да възстанови от [HCz], [от] Regionalny Fundusz Gospodarczy, [от МН] и [от Operator ARP sp. z o.o] посочената в параграф 1 помощ, предоставена незаконосъобразно на [HCz]. Горепосочените предприятия са солидарно задължени за връщането на тази помощ.

Възстановяването се извършва без забавяне и в съответствие с процедурите на националното законодателство, при условие че те позволяват незабавното и ефективно изпълнение на решението. Сумите, които следва да бъдат възстановени, включват лихви от датата, на която помощта е била предоставена на [HCz], до датата на възстановяването им. Лихвите се изчисляват в съответствие с разпоредбите на глава V от Регламент [...] № 794/2004.

[...]“. [неофициален превод]

- 24 В член 4 от спорното решение Комисията одобрява предложението за изменение на полския национален план за реструктуриране в съответствие с точка 10 от Протокол № 8, доколкото то позволява реструктурирането на HCz без държавна помощ и без увеличаване на производствените капацитети.
- 25 В съответствие с две споразумения, сключени на 30 септември 2005 г. и влезли в сила на 7 октомври 2005 г., ISD купува, от една страна, от HCz, всички акции на МН и на МН Plus, както и на останалите десет дъщерни дружества на HCz, и от друга страна, от TFS, всички акции на HSCz, като по този начин става собственик на HSCz, МН, МН Plus и останалите десет дъщерни дружества на HCz.
- 26 С писмо от 17 февруари 2006 г. Комисията иска от полските власти да ѝ посочат лихвените проценти за възстановяването на спорната помощ от солидарните длъжници, посочени в точка 3, параграф 2 от спорното решение. В техния отговор от 13 март 2006 г. полските власти предлагат приложими за възстановяването лихвени проценти и методология за изчисляване на лихвите. Те предлагат по-конкретно като основа за периода 1997—1999 г. да бъде взет лихвеният процент на полските държавни облигации, емитирани в полски злоти, с фиксиран лихвен процент за период от пет години, а за периода от 2000 г. до присъединяването на Република Полша към Съюза — лихвеният процент за същите облигации за период от десет години. Освен това те искат да се извършва годишна актуализация на тези лихвени проценти и лихвите да не се изчисляват с натрупване, с оглед на положението на капиталовите пазари в Полша към този момент, което се характеризирало с много високи, но бързо спадащи лихвени проценти.
- 27 В отговора си от 7 юни 2006 г. Комисията установява, че за целия разглеждан период приложим за възстановяването на спорната помощ лихвен процент трябва да бъде лихвеният процент на полските държавни облигации, емитирани в полски злоти, с фиксиран лихвен процент за период от пет години и че по силата на член 11, параграф 2 от Регламент № 794/2004 този лихвен процент следва да се изчислява с натрупване.

- ²⁸ С писма съответно от 7 юли и от 16 август 2006 г. Комисията съобщава спорното решение на IUD и на МН. На 21 декември 2006 г. това решение е публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз*.
- ²⁹ На 15 ноември 2006 г., след сливане между ISD и МН, ISD поема всички права и задължения на МН.

Жалбата пред Общия съд и обжалваното съдебно решение

- ³⁰ С жалбите си пред Общия съд по дело T-273/06 жалбоподателите ISD и IUD искат по-специално да се отмени член 3 от спорното решение, като в подкрепа на исканията си се позовават на шест правни основания.
- ³¹ Първото правно основание се отнася до нарушението на Протокол № 8. Четвъртото правно основание е изведено от нарушение на принципа на защита на оправданите правни очаквания, а шестото правно основание е за нарушение на Регламент № 794/2004. Второто, третото и петото правно основание не са посочени в подкрепа на жалбата и няма да бъдат разгледани по-долу.
- ³² По дело T-297/06 ISD предявява същите искания, като се позовава на четири правни основания, по същество идентични с изложените по дело T-273/06, но в допълнение иска отмяна на член 4 от спорното решение.

- 33 С първото си правно основание жалбоподателите по същество оспорват приложимостта *ratione temporis* и *ratione personae* на общностните правила в областта на държавните помощи, както и компетентността на Комисията да осъществява контрол относно спазването им през периода, предхождащ присъединяването на Република Полша към Съюза.
- 34 В това отношение Общият съд потвърждава, че членове 87 ЕО и 88 ЕО по принцип не са приложими по отношение на помощ, която е предоставяна преди присъединяването на държавата членка и която след присъединяването ѝ вече не се предоставя, и че поради това Комисията се позовава на Протокол № 8 като *lex specialis*, за да обоснове своята компетентност.
- 35 Като отбелязва, че този режим се различава в много отношения от общия режим, предвиден в Договора за ЕО и в приложение IV към Акта относно условията на присъединяването към Европейския съюз на Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката република и промените в учредителните договори на Европейския съюз (ОВ L 236, 2003 г., стр. 797, наричано по-нататък „приложение IV към Договора за присъединяване“), в точка 93 от обжалваното съдебно решение Общият съд констатира, че Протокол № 8 посочва помощите, предоставени в периода 1997—2003 г., че той допуска ограничен размер помощи за реструктуриране, отпуснат за този период на определени предприятия, изброени в приложение 1 към него, и че за сметка на това той забранява всички други държавни помощи за реструктуриране на стоманодобивната индустрия.
- 36 Като констатира в точка 94 от обжалваното съдебно решение, че прилагането с обратна сила на Протокол № 8, предвидено в точка 6 от същия, се отнася до периода 1997—2003 г., в точки 95 и 96 от обжалваното съдебно решение Общият съд отхвърля довода на жалбоподателите, съгласно който, като се има предвид, че към момента на публикуването на Протокол № 8 през септември 2003 г. този период е бил почти изтекъл, единственото значение на позоваването на периода 1997—2003 г. се състои в това, че изчисляването на бъдещите помощи трябва да се извършва, като се отчита назад във времето размерът на вече предоставените помощи. Според Общия съд целта на Протокол № 8 е, напротив,

„да въведе разбираем режим за разрешаването на помощи, предназначени за реструктурирането на полската стоманодобивна индустрия, а не само да се избегне кумулирането на помощи от предприятията получатели“.

37 Поради това в точка 97 от обжалваното съдебно решение Общият съд приема, че Протокол № 8 представлява по отношение на приложение IV към Договора за присъединяване и на членове 87 ЕО и 88 ЕО *lex specialis*, който разширява обхвата на контрола върху държавните помощи, извършван от Комисията по силата на Договора, като включва в него помощите, предоставени за реструктурирането на полската стоманодобивна индустрия през периода 1997—2003 г.

38 Що се отнася до довода за приложимостта *ratione personae* на Протокол № 8, според който този протокол не се отнася до предприятията, които не са включени в списъка на приложение 1 към него, в точка 99 от обжалваното съдебно решение Общият съд констатира, че точка 3 от този протокол предвижда изрично, че само предприятията, изброени в това приложение 1, отговарят на изискванията за държавна помощ в рамките на полската програма за реструктуриране на стоманодобивната индустрия. Ако беше допустимо предприятие, което не е включено в списъка на посоченото приложение 1, да може да запази в неограничен размер получени преди присъединяването помощи за реструктуриране, без да намали за сметка на това производствения си капацитет, Протокол № 8 би бил напълно лишен от смисъл.

39 Що се отнася до довода, според който единствено предприятията получатели не могат да придобият активите на обявено в несъстоятелност предприятие, което не е включено в списъка в приложение 1 към Протокол № 8, Общият съд констатира, че жалбоподателите изхождат от погрешно тълкуване на тази разпоредба. Дори и да се допусне, че същата предвижда възможност за трето лице да придобие активите на предприятие в несъстоятелност, което не е включено в списъка на приложение 1 към Протокол № 8, това изобщо не предполага, че посоченото трето лице не е длъжно да върне незаконна помощ, получена от това предприятие. Тъй като положението на НСз не е сравнимо с това на предприятие в несъстоятелност, което не е включено в списъка в приложение 1 към Протокол № 8, твърдението за нарушение, изведено от претендирано нарушение на

принципа на равно третиране при прилагането на посочения протокол, също е отхвърлено от Общият съд.

- 40 Следователно приемането на правното основание, изведено от нарушение на принципа на равно третиране, би означавало по същество да се постави под въпрос Протокол № 8, който като източник на първично право е част от Договора за ЕО (вж. точки 100 и 101 от обжалваното съдебно решение).
- 41 Колкото до довода, според който Комисията е надхвърлила границите на собствената си компетентност, в точка 102 от обжалваното съдебно решение Общият съд напомня, че съгласно Протокол № 8 Комисията следва да предприема подходящи мерки с цел да се изиска от засегнатите предприятия да възстановят помощта, предоставена им в нарушение на условията, предвидени в този протокол, в това число и контролни мерки в приложение на член 88 ЕО, така че Комисията е била компетентна да осъществи контрол относно спазването на разпоредбите на Протокол № 8.
- 42 Общият съд отхвърля по този начин всички доводи, основани на нарушение на Протокол № 8.
- 43 С четвъртото си правно основание жалбоподателите твърдят, че в решението си за започване на официална процедура по разследване относно предоставената на НСз помощ за реструктуриране Комисията не е посочила с точност на кои държавни помощи иска премахването в спорното решение, което води до незаконосъобразност поради нарушение на принципа на оправдани правни очаквания. Оправданите им правни очаквания се основавали на обстоятелството, че IUD очаквало спорната помощ да бъде счетена за възстановена и че предоставената преди 2003 г. помощ била надлежно съобщена на Комисията.

- 44 Жалбоподателите твърдят в това отношение, че Комисията е породила у тях увереност, че получените от НСз помощи няма да бъдат премахнати. Всъщност те могли правомерно да приемат, че Комисията няма да изиска възстановяването на помощите, получени от НСз, като отбелязват, че макар за спорната помощ да не било направено уведомление по смисъла на членове 87 ЕО и 88 ЕО, тя била „надлежно обявена“ съгласно релевантните процедури, предвидени в Протокол № 2.
- 45 В това отношение Общият съд констатира в точка 134 от обжалваното съдебно решение, че подобно очакване не може да бъде защитено на основание на принципа на защита на оправданите правни очаквания. Всъщност жалбоподателите нито са били подтикнати от акт на Общността да приемат решение, което впоследствие е довело до отрицателни последици за тях, нито са се ползвали от административен акт на общностна институция, с който се създават права и който е бил оттеглен с обратно действие от последната. Като се позовава на Решение от 20 март 1997 г. по дело *Alcan Deutschland* (C-24/95, Recueil, стр. I-1591), в точка 135 от обжалваното съдебно решение Общият съд напомня, че предприятията, получатели на помощта, по принцип могат да имат оправдани правни очаквания за нейната правомерност само ако тя е била предоставена при спазването на процедурата, предвидена в член 88 ЕО и че грижливият икономически оператор поначало би трябвало да е в състояние да провери дали тази процедура е спазена.
- 46 Освен това в точка 136 от обжалваното съдебно решение Общият съд констатира, че в настоящия случай не е било направено каквото и да било уведомяване за спорната помощ, като се има предвид, че същата е предоставена по време, когато Република Полша все още не е членка на Съюза, и че следователно уведомяването по член 88 ЕО не е било възможно.
- 47 В точки 137 и 138 от обжалваното съдебно решение Общият съд отхвърля и довода на жалбоподателите, че спорната помощ е била „надлежно обявена“ съгласно процедурите по Протокол № 2. Всъщност, доколкото жалбоподателите се позовават на Решение 2003/588 на Съвета, в което се установява, че планът за реструктуриране и бизнес плановете, предоставени на Комисията от Република Полша на 4 април 2003 г., отговарят на изискванията по член 8, параграф 4

от Протокол № 2, трябва да се констатира, че бизнес планът за НСз не е бил представен на Комисията и следователно съдържащото се в Решение 2003/588 одобрение не се отнася до него.

- 48 Относно мотивите към предложението на Комисията, съгласно които предвиденото в член 8, параграф 4 от Протокол № 2 удължаване на срока на действие на дерогацията ще има за последица узаконяване с обратна сила на всички неправомерно отпуснати помощи след влизането в сила на Европейското споразумение, в точка 139 от обжалваното съдебно решение Общият съд подчертава, че този текст не се среща в Решение 2003/588 на Съвета. Впрочем само предложението на Комисията за решение на Съвета не може да породи оправдани правни очаквания у жалбоподателите.
- 49 Общият съд отхвърля по този начин всички доводи, изведени от нарушение на принципа на оправдани правни очаквания.
- 50 С шестото правно основание, което се отнася по-специално до определяне на приложимите за възстановяването на спорните помощи лихвени проценти, жалбоподателите се позовават на нарушение на Регламент № 794/2004, като оспорват, че Комисията е определила подходящ лихвен процент, и посочват, че същата не е взела предвид целта на членове 9 и 11 от този регламент, а именно възстановяване на положението, съществувало преди отпускането на незаконната помощ, като е изисквала лихви върху възстановяване на лихви и като е избрала лихвен процент, който е напълно чужд за действителността на полския пазар между 1997 г. и 2004 г.
- 51 В това отношение жалбоподателите твърдят, че по полското право лихви се начисляват единствено върху главницата на просрочените данъчни вземания и данъчните закони не предвиждат натрупване на лихвите, които се дължат върху тези просрочени вземания. Освен това те посочват, че в периода между 1997 г. и 2004 г. предприятията много рядко са получавали външен дълготраен капитал

чрез използване на облигации или на банкови заеми, изразени в полски злоти. В желанието си да приложи лихвения процент на полските държавни облигации Комисията не е използвала лихвения процент, отразяващ правилно предимството, от което се е ползвало НСз, което довело до надценяване на това предимство. В този смисъл възстановяването на лихвите поставяло предприятията получатели в по-неблагоприятно положение в сравнение със *status quo ante*.

- 52 По отношение на спорното решение в точка 157 от обжалваното съдебно решение Общият съд констатира, че лихвите са изчислени в съответствие с разпоредбите на глава V от Регламент № 794/2004 и че като се има предвид, че лихвеният процент не е фиксиран нито в диспозитива, нито в съображенията на посоченото решение, правното основание на жалбоподателите е безпредметно.
- 53 По отношение на метода за изчисляване на лихвите Общият съд приема, че съответните констатации в спорното решение имат изцяло декларативен характер, тъй като методът за изчисляване на лихвите произтича от самия Регламент № 794/2004. Жалбоподателите обаче не повдигат възражение за незаконосъобразност на този регламент (вж. точка 159 от обжалваното съдебно решение).
- 54 По отношение на писмото от 7 юни 2006 г., в което Комисията фиксира лихвения процент, приложим за възстановяването на спорната помощ, Общият съд напомня, че член 9, параграф 4 от Регламент № 794/2004 предвижда, че фиксирането на приложимия лихвен процент за възстановяването на помощта трябва да се извърши в „тясно сътрудничество“ със засегнатата държава членка.
- 55 Кореспонденцията между Комисията и полските власти обаче показвала, че фиксирането на лихвения процент действително е извършено в „тясно сътрудничество“ с Република Полша, която всъщност е предложила да се приложат лихвените проценти на полските държавни облигации съответно за пет и за десет

години и е поискала да се извършва годишна актуализация на тези лихвени проценти и лихвите да не се изчисляват с натрупване (точка 163 от обжалваното съдебно решение).

56 Комисията, която приема съществена част от тези предложения, счита, че трябва да се прилага само лихвеният процент за облигациите за пет години за целия период 1997—2004 г. В това отношение тя разполага с известно право на преценка (точка 164 от обжалваното съдебно решение).

57 Що се отнася до метода на прилагане на лихвите, и по-конкретно до изчисляването на лихвите с натрупване, в точка 165 от обжалваното съдебно решение Общият съд констатира, че член 11, параграф 2 от Регламент № 794/2004 изрично уточнява, че лихвеният процент се прилага с натрупване до датата на възстановяване на помощта и че лихвата, която се е натрупала за предходна година, се добавя към главницата и върху нея също се дължи лихва през всяка от последващите години. Освен това член 13 от Регламент № 794/2004 предвижда, че членове 9 и 11 от същия се прилагат във връзка с което и да е решение за възстановяване, оповестено след датата на влизане в сила на този регламент. Като се има предвид, че Регламент № 794/2004 се е прилагал към момента на приемането на спорното решение, Комисията е била длъжна да изисква лихвата да се изчислява с натрупване.

58 Общият съд отхвърля по този начин всички правни основания, изведени от нарушение на Регламент № 794/2004.

59 Тъй като приема, че всички представени от жалбоподателите правни основания в подкрепа на техните жалби са неоснователни, Общият съд ги отхвърля изцяло.

Искания на страните пред Съда

⁶⁰ Жалбоподателите искат от Съда:

- да отмени обжалваното съдебно решение,
- да уважи изцяло, а при условията на евентуалност — отчасти, исканията, представени пред Общия съд на Европейските общности по съединени дела T-273/06 и T-297/06;
- да осъди Комисията да заплати всички съдебни разноски;
- ако Съдът приеме, че липсва основание за постановяване на съдебно решение по същество, да осъди Комисията да заплати съдебните разноски в приложение на разпоредбите на член 69, параграф 6 във връзка с член 72, буква а) от Процедурния правилник на Съда.

⁶¹ Комисията иска от Съда да отхвърли жалбата и да осъди жалбоподателите да заплатят съдебните разноски.

По жалбата

- ⁶² В подкрепа на жалбата си жалбоподателите се позовават на три правни основания, изведени от нарушение съответно на Протокол № 8, на принципа на защита на оправданите правни очаквания и на Регламент (ЕО) № 659/1999, и по-специално на член 14, параграф 2 от него, както и на Регламент (ЕО) № 794/2004.
- ⁶³ Комисията оспорва, от една страна, допустимостта на жалбата в нейната цялост, и от друга страна, конкретно допустимостта на първото и третото правно основание, както и основателността и на трите правни основания, представени от жалбоподателите.

По допустимостта на жалбата в нейната цялост

Доводи на страните

- ⁶⁴ Най-напред, Комисията повдига възражение за недопустимост на жалбата, с мотива че по отношение на формата ѝ жалбоподателите бъркали апелативното производство и производството по обжалване, тъй като в жалбата основно се повтаряли доводите срещу спорното решение, изложени в първоинстанционното производство. Жалбоподателите не уточнявали кои части от съображенията на Общия съд имат по-специално предвид, нито какви грешки при прилагане на правото Общият съд е допуснал при разглеждането на доводите в първоинстанционното производство.

- 65 В това отношение Комисията изтъква, че съгласно член 225 ЕО, член 58, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз и член 112, параграф 1, буква в) от Процедурния правилник жалбата трябва точно да посочва пороците на обжалваното решение, както и правните доводи, с които по специфичен начин се подкрепя това искане. Жалбата на жалбоподателите, която дори не съдържа доводи, насочени към установяване на конкретна грешка при прилагане на правото, която опорочава обжалваното съдебно решение, а само възпроизвежда вече изложени пред Общия съд правни основания и доводи, не отговаря на това изискване. В действителност подобна жалба представлявала просто искане за преразглеждане на представената пред Общия съд жалба, което било извън компетентността на Съда.

Съображения на Съда

- 66 От член 225 ЕО, член 58, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз и член 112, параграф 1, първа алинея, буква в) от Процедурния правилник на последния е видно, че жалбата трябва точно да посочва пороците на съдебното решение, чиято отмяна се иска, както и правните доводи, с които конкретно се подкрепя това искане (вж. по-специално Решение от 4 юли 2000 г. по дело Bergaderm и Goupil/Комисия, C-352/98 Р, Recueil, стр. I-5291, точка 34, Решение от 8 януари 2002 г. по дело Франция/Monsanto и Комисия, C-248/99 Р, Recueil, стр. I-1, точка 68, както и Решение от 14 октомври 2010 г. по дело Nuova Agricast и Cofra/Комисия, C-67/09 Р, Сборник, стр. I-9811, точка 48).
- 67 В това отношение е достатъчно да се констатира, че макар безспорно някои доводи, посочени от жалбоподателите в рамките на техните правни основания, да не са съвсем правилно изложени, все пак доводите в тяхната цялост изглеждат достатъчно ясни, за да може да се установят с необходимата точност пороците на обжалваното съдебно решение, както и правните доводи, изложени във

връзка с тези пороци, и следователно позволяват на Съда да упражни контрола си за законосъобразност.

- 68 Следователно възражението за недопустимост на Комисията по отношение на жалбата в нейната цялост трябва да се отхвърли.

По първото правно основание

Доводи на страните

- 69 С първото си правно основание жалбоподателите изтъкват, че Общият съд е нарушил Протокол № 8, като е приел, че в точка 6 от същия се установява обратно действие на разпоредбите му. От текста, целта и структурата на посочения протокол не следвало, че той трябва да има обратно действие.

- 70 В това отношение жалбоподателите изтъкват, че в действителност Протокол № 8 има за цел предприятията, изброени в приложение 1 към него, да могат да се ползват от държавни помощи, с известни ограничения, в периода между момента на подписването му на 16 април 2003 г. и края на 2003 г. Единствен елемент на обратно действие, който може да бъде открит в посочения протокол, било позоваването на периода 1997—2003 г., което се отнасяло или до общия размер на държавната помощ, която може да бъде отпусната (точка 6 от Протокол № 8), или до нетното намаляване на производствения капацитет, което трябва да се постигне от Република Полша (точка 7 от Протокол № 8). Това означавало, че изчисляването на бъдещите помощи, които ще бъдат предоставени

на предприятията получатели до края на 2003 г., трябвало да се прави не като по-ранните помощи се приемат евентуално за незаконни с обратно действие, а като се отчита назад във времето размерът на вече предоставените помощи.

71 В това отношение жалбоподателите посочват, че съгласно практиката на Съда (Решение от 25 януари 1979 г. по дело *Racke*, 98/78, *Recueil*, стр. 69, Решение по дело *Weingut Decker*, 99/78, *Recueil*, стр. 101; Решение от 19 май 1982 г. по дело *Staple Dairy Products*, 84/81, *Recueil*, стр. 1763, както и Решение от 24 септември 2002 г. по дело *Falck и Acciaierie di Bolzano*/Комисия, C-74/00 Р и C-75/00 Р, *Recueil*, стр. I-7869) принципът на правна сигурност в общия случай не допуска началото на времевия обхват на общностен акт да се определя към момент от преди публикуването му. По изключение това е възможно, когато поставената цел го изисква и когато оправданите правни очаквания на заинтересованите лица са надлежно зачетени. Това означавало, че ако не е посочено друго, по презумпция общностноправните текстове нямат обратно действие.

72 Според жалбоподателите в случая обаче е безспорно, че на 23 октомври 2002 г. Съветът за асоцииране ЕС—Полша приема решението на Съвета за асоцииране, с което предвиденото в Протокол № 2 освобождаване се продължава с още осем години, считано от 1 януари 1997 г. Това решение предвижда две условия за продължаването. От една страна, Република Полша трябва да представи на Комисията план за реструктуриране и бизнес планове, и от друга страна, Комисията трябва да им даде окончателна оценка (членове 2 и 3 от решението на Съвета за асоцииране). Член 3 от това решение предвижда също, че Комисията редовно прави преглед на прилагането на бизнес плановете от името на Общността, докато за Република Полша тази дейност се извършва от полската Служба за конкуренция и за защита на потребителите.

73 Комисията стигнала до заключението, че планът за реструктуриране и бизнес плановете, представени от Република Полша, отговарят на изискванията на член 8, параграф 4 от Протокол № 2 и на условията, определени в Протокол № 8, вследствие на което по нейно предложение е одобрена окончателната му оценка и изпълнението на задълженията на Република Полша, поети по Протокол

№ 8. Решение 2003/588 на Съвета в крайна сметка е приетото в този смисъл. Според жалбоподателите в оспорваното решение Комисията отново разглежда държавните помощи, предоставени в периода 1997—2002 г. по време на изключителния режим, продължен с Решение 2003/588 на Съвета след подписването на Протокол № 8, като се позовава на тях.

74 Освен това точка 6 от Протокол № 8 се отнасяла само до бъдещите помощи за реструктуриране, които могли да се изплатят на предприятията получатели, и в нея не се предвиждало изрично каквото и да било обратно действие. От съдържанието, целта или структурата на Протокол № 8 не следвало ясно, че той трябва да има обратно действие.

75 Освен това жалбоподателите изтъкват, че безспорно полските органи са предвиждали да включат и НСз в списъка с предприятия получатели, които са изброени в приложение 1 от Протокол № 8 и които могат да получават държавни помощи в рамките на полската програма за реструктуриране на стоманодобивната индустрия. Те се отказали в последната минута, тъй като НСз изпаднало в несъстоятелност и дори и с новите помощи жизнеспособността му се считала за малко вероятна. Поради това към момента на приемането на съдържанието на Протокол № 8 НСз се различавало от останалите осем предприятия получатели единствено по жизнеспособността си.

76 От април 2003 г. обаче полските органи решават за реструктурират НСз по начин, различен от несъстоятелността. В спорното решение Комисията не взела предвид този факт, въпреки че била запозната с него, и следователно третираща по коренно различен начин две категории лица, чието правно и фактическо положение не се различавало съществено — предприятията, посочени в списъка на приложение 1 към Протокол № 8, от една страна, и икономическото образувание, правопреемник на НСз, от друга страна. В този смисъл разликата

в третирането на две по същество сходни положения представлявало допълнително нарушение на Протокол № 8.

- 77 При тези обстоятелства тълкуването на Протокол № 8 от Комисията в спорното решение представлявало явно нарушение на посочения общностен текст. Като не санкционирал това нарушение, Общият съд също на свой ред нарушил общностното право.
- 78 Комисията най-напред изтъква, че първото правно основание е частично недопустимо по две съображения. От една страна, в него жалбоподателите се позовавали на предложението на Комисията и на Решение 2003/588 на Съвета, които Общият съд разгледал в рамките на правното основание, изведено от нарушение на принципа на защита на оправданите правни очаквания. Поради това за първи път пред Съда жалбоподателите посочвали правно основание и доводи, които не били изложили пред Общия съд, така че тази част от правното основание трябвало да се обяви за недопустима.
- 79 От друга страна, що се отнася до довода, свързан с разлика в третирането на две по същество сходни положения, което водело до нарушение на Протокол № 8, същият бил нов в смисъл, че жалбоподателят не се бил позовал на него по дело Т-297/06 в рамките на правното основание, изведено от претендираното нарушение на Протокол № 8. Единствено жалбоподателите по дело Т-273/06 се били позовавали на твърдение за нарушение на принципа на равно третиране при прилагането на Протокол № 8. Следователно тази част от първото правно основание също трябвало за се обяви за недопустима.
- 80 По-нататък, по същество Комисията потвърждава, че споделя тълкуването на Общия съд, съгласно което целта на Протокол № 8 е да въведе разбираем режим за разрешаването на помощи, предназначени за реструктурирането на полската стоманодобивна индустрия. Според нея всъщност самият текст на точка 6 от посочения протокол означавал обратно действие, тъй като целият разглеждан

период — годините от 1997 г. до 2003 г. — предшества датата на присъединяването на Република Полша към Съюза.

81 Освен това Комисията оспорва довода на жалбоподателите, че позоваването на този период в действителност означавало, че контролът върху помощите преди присъединяването бил ограничен само за тези от тях, които са предоставени в периода между септември и декември 2003 г. Следователно Комисията счита, че в съображенията си в точки 93—97 от обжалваното съдебно решение Общият съд надлежно е взел предвид текста, целта и структурата на Протокол № 8 и въз основа на тях правилно е обосновал извода си относно обратното действие.

82 Накрая, Комисията счита, че във всички случаи представените от жалбоподателите доводи са неоснователни, доколкото изглежда оспорват изключването на НСз от списъка на предприятията получатели, изброени в приложение 1 към Протокол № 8, а не някакво нарушение на този протокол. Видно е обаче, че жалбата за отмяна, която Общият съд разглежда, се ограничава до контрола на законосъобразността на решението на Комисията и не позволява да се постави под въпрос законосъобразността на разпоредби от първичното право като тези на Протокол № 8.

Съображения на Съда

— По допустимостта

83 По отношение на възражението за недопустимост, повдигнато от Комисията и изведено от обстоятелството, че изложеното правно основание е ново, следва да се констатира, че всъщност съгласно постоянната съдебна практика да

се позволи на страна да изтъкне за първи път пред Съда правно основание, на което не се е позовавала пред Общия съд, би означавало да ѝ се позволи да сезира Съда, чиито правомощия в сферата на обжалването са ограничени, със спор с по-широк обхват от този, който е бил разгледан от Общия съд. В рамките на обжалването правомощията на Съда се свеждат до преценка на правното решение, дадено във връзка с изложените пред Общия съд правни основания (вж. по-специално Решение от 11 ноември 2004 г. по дело *Ramondín* и др./Комисия, C-186/02 P и C-188/02 P, *Recueil*, стр. I-10653, точка 60, както и Решение от 26 октомври 2006 г. по дело *Koninklijke Coöperatie Cosun*/Комисия, C-68/05 P, *Recueil*, стр. I-10367, точка 96).

84 В това отношение следва обаче да се констатира, че за разлика от твърденията на Комисията жалбоподателите не излагат ново правно основание пред Съда, а само довод, който се вписва в правното основание, изведено от нарушение на Протокол № 8, и който вече е бил обсъждан пред Общия съд. Всъщност те се позовават на документите, посочени от Комисията, за да подкрепят твърдението си за нарушение на Протокол № 8, но от правна гледна точка не правят каквото и да било ново оплакване. Ето защо възражението за недопустимост, повдигнато от Комисията и изведено от това, че изтъкнатото от жалбоподателите правно основание е ново, не може да се уважи.

85 По отношение на възражението за недопустимост, повдигнато от Комисията и изведено от факта, че доводът относно разликата в третирането на две по същество сходни положения, на който се позовава жалбоподателят по дело T-297/06, е нов, в смисъл че в първоинстанционното производство на него се е позовал не този жалбоподател, а жалбоподателите по дело T-273/06, посочено по-горе, достатъчно е да се констатира, че като се има предвид, че всяка страна трябва да може да оспори всички мотиви на решение, което имат неблагоприятни последици за нея, когато Общият съд е съединил две решения и постановява по тях общо решение, което дава отговор на всички правни основания, изложени от страните в производството пред Общия съд, всяка от тях може да изрази несъгласие със съображенията, свързани с правните основания, които са били повдигнати пред Общия съд само от жалбоподателя по съединеното дело (вж. Решение от 29 ноември 2007 г. по дело *Stadtwerke Schwäbisch Hall* и др./Комисия, C-176/06 P, точка 17, както и по аналогия Решение от 21 февруари 2008 г. по дело *Комисия/Girardot*, Сборник, стр. I-833, точка 50).

- 86 Поради това възражението за недопустимост, повдигнато от Комисията и изведено от твърдението, че изложеното от жалбоподателя правно основание е ново, не може да се уважи.
- 87 От гореизложеното следва, че първото правно основание на жалбата трябва да се отхвърли.

— По съществото на спора

- 88 С оглед обосноваването на това правно основание следва да се разгледа въпросът дали Общият съд е нарушил Протокол № 8, като е приел в обжалваното съдебно решение, че компетентността на Комисията да осъществява контрол относно спазването на общностните разпоредби в областта на държавните помощи по време на периода преди присъединяването на Република Полша към Съюза се основава на този протокол и се отнася до държавните помощи, предоставяни през целия период по точка 6 от посочения протокол, а именно 1997—2003 г., а не — както твърдят жалбоподателите, тъй като поставят под въпрос обратното действие на Протокол № 8 — само от момента на публикуването му на 23 септември 2003 г. до 31 декември 2003 г.
- 89 В това отношение следва да се напомни, че Общият съд стига до този извод, след като в точки 89—97 от обжалваното съдебно решение разглежда обхвата на Протокол № 8.
- 90 В рамките на този анализ Общият съд първо подчертава в точка 90 от обжалваното съдебно решение, че за приложимостта *ratione temporis* на общностните правни норми в областта на държавните помощи е безспорно, че членове 87 ЕО и 88 ЕО по принцип не се отнасят до помощите, предоставени преди присъединяването и неприложими след него.

91 По-нататък, в точка 91 от обжалваното съдебно решение Общият съд констатира, че режимът, предвиден в Протокол № 8, се различава в много отношения от общия режим, предвиден в Договора и в приложение IV към Договора за присъединяване. Във връзка с това Общият съд посочва, че в съответствие с точка 1 от Протокол № 8 някои държавни помощи, предоставени от Република Полша за реструктурирането на особени части от полската стоманодобивна индустрия, които обикновено не биха били допустими с оглед на членове 87 ЕО и 88 ЕО, са признати за съвместими с общия пазар. Освен това Общият съд посочва, че предвиденият в приложение IV към Договора за присъединяване преходен механизъм се отнася единствено до държавните помощи, които са предоставени преди присъединяването и които продължават да се прилагат след датата на присъединяване.

92 В точки 93 и 94 от обжалваното съдебно решение Общият съд напомня също, че Протокол № 8 се позовава на помощите, предоставени през периода 1997—2003 г., т.е. преди присъединяването на Република Полша към Съюза. Този протокол разрешава ограничен размер помощи за реструктуриране (3 387 070 000 PLN), който да се предостави за посочения период на някои предприятия, изброени в приложение 1 към него, като предвижда, че Република Полша не трябва да предоставя никаква друга помощ за реструктуриране на полската стоманодобивна индустрия. Следователно според Общия съд прилагането с обратно действие на Протокол № 8 е предвидено в точка 6 от него, в която се визира периодът 1997—2003 г.

93 Накрая, в точка 95 от обжалваното съдебно решение Общият съд отхвърля довода на жалбоподателите, съгласно който, като се има предвид, че към момента на публикуването на Протокол № 8 през септември 2003 г. този период е почти изтекъл, единственото значение на позоваването на периода 1997—2003 г. е в това, че изчисляването на бъдещите помощи трябва да се извършва, като се отчита размерът на вече предоставените помощи, а не като по-ранните помощи се приемат с обратно действие за незаконни.

- 94 В допълнение той подчертава, че целта на Протокол № 8 е да въведе разбираем режим за разрешаването на помощи, предназначени за реструктурирането на полската стоманодобивна индустрия, а не само да се избегне кумулирането на помощи от предприятията получатели (вж. точка 96 от обжалваното съдебно решение).
- 95 Въз основа на тези констатации в точки 97 и 104 от обжалваното съдебно решение Общият съд отхвърля твърденията за каквото и да било нарушение на Протокол № 8, като приема, че по отношение на приложение IV към Договора за присъединяване и на членове 87 ЕО и 88 ЕО той представлява *lex specialis*, който разширява обхвата на контрола върху държавните помощи, извършван от Комисията по силата на Договора, като включва в него помощите, предоставени за реструктурирането на полската стоманодобивна индустрия през периода 1997—2003 г., и по този начин отхвърля това правно основание
- 96 За разлика от твърденията на жалбоподателите, като е направил този извод, Общият съд не е нарушил посочения протокол.
- 97 Всъщност следва да се констатира, че в точки 93 и 94 от обжалваното съдебно решение Общият съд основателно посочва, че самият Протокол № 8 предвижда в точка 6, че се отнася за периода 1997—2003 г., предхождащ датата на присъединяването.
- 98 Наистина, от постоянната съдебна практика е видно, че за да се гарантират принципите на правна сигурност и защита на оправданите правни очаквания, общностните материалноправни норми следва да се тълкуват в смисъл, че се отнасят до заварени при влизането им в сила положения само доколкото от формулировката, предназначението или структурата им ясно произтича, че трябва да им бъде придадено именно такова действие (вж. по-специално Решение от 10 февруари 1982 г. по дело *Bout*, 21/81, *Recueil*, стр. 381, точка 13, Решение от 15 юли 1993 г. по дело *GruSa Fleisch*, C-34/92, *Recueil*, стр. I-4147, точка 22, Решение от 29 януари 2002 г. по дело *Pokrzeptowicz-Meyer*, C-162/00,

Recueil, стр. I-1049, точка 49 и Решение от 12 ноември 2009 г. по дело Elektrownia Pątnów II, C-441/08, Сборник, стр. I-10799, точка 33).

- ⁹⁹ Като се има предвид обаче, че Протокол № 8 е влязъл в сила на 1 май 2004 г., следва да се констатира, че за разлика от правните и фактическите обстоятелства по делата, посочени в подкрепа на довода на жалбоподателите, от текста на Протокол № 8 ясно произтича, че той всъщност предвижда обратно действие, тъй като визира изрично период, напълно изтекъл към момента на влизането му в сила.
- ¹⁰⁰ По отношение на целта и структурата на Протокол № 8, обратно на това, което твърдят жалбоподателите, следва да се констатира, че като се има предвид, че членове 87 ЕО и 88 ЕО не се прилагат по отношение на помощите, предоставени преди присъединяването и неприложими след него, и че за да се преследва целта за принципна забрана на всякакви държавни помощи с изключение на изрично предвидените изключения — цел, която вече е поставена в Протокол № 2, — въвеждането на режим, оправомощаващ Комисията да упражнява контрол върху държавните помощи по силата на Договора за всяка предоставена помощ за реструктурирането на полската стоманодобивна индустрия през периода 1997—2006 г., е логична последица от приемствеността между Европейското споразумение и Договора, що се отнася до държавните помощи, изразяваща освен това целта за прилагане само на един режим за контрол преди и след присъединяването на Република Полша към Съюза.
- ¹⁰¹ Следователно, както с основание приема Общият съд, целта на Протокол № 8 е да въведе разбираем режим за разрешаването на помощи, предназначени за реструктурирането на полската стоманодобивна индустрия, а не само да се избегне кумулирането на помощи от предприятията получатели.

- 102 Следователно Общият съд с основание отхвърля довода на жалбоподателите, че Протокол № 8 трябва да се тълкува в смисъл, че се отнася само до периода между датата на неговото публикуване през септември 2003 г. и края на 2003 г. и че поради това изчисляването на бъдещите помощи, които ще бъдат предоставени на предприятията получатели до края на 2003 г., трябва да се прави, като се отчита назад във времето размерът на вече предоставените помощи, а не като по-ранните помощи се приемат за незаконни с обратно действие.
- 103 Следователно, както правилно установява Общият съд, Протокол № 8 представлява *lex specialis*, който разширява обхвата на контрола на Комисията върху държавните помощи, като включва в него помощите, предоставени за реструктурирането на полската стоманодобивна индустрия през периода 1997—2003 г.
- 104 По отношение на довода на жалбоподателите, че както от предложението на Комисията, така и от Решение 2003/588 на Съвета е видно, че според институциите задълженията по Протокол № 8 са изпълнени, достатъчно е да се констатира, че акт от вторичното право на Съюза не може да дерогира или измени акт от първичното право, дори ако е приет след него.
- 105 Накрая, що се отнася до довода на жалбоподателите, свързан с разлика в третирането, доколкото същите твърдят, че НСз е трябвало да се впише в списъка на предприятията получатели, изброени в приложение 1 към Протокол № 8, достатъчно е да се констатира, че като оспорват в действителност изключването на НСз от този списък, жалбоподателите поставят под въпрос Протокол № 8, който представлява неразделна част от Договора и поради това има качеството на първично право. В рамките на производство по обжалване обаче Съдът се ограничава до контрол на законосъобразността на решението, постановено от Общия съд, и не позволява да се постави под въпрос законосъобразността на разпореда от първичното право.

- 106 С оглед на всички гореизложени съображения Общият съд с основание е приел, че не е налице нарушение на Протокол № 8, поради което първото правно основание следва да се отхвърли като необосновано.

По второто правно основание

Доводи на страните

- 107 С това правно основание жалбоподателите поддържат, че процедурите, които са предвидени в Протокол № 2 и посредством които Комисията и Съветът са уведомени за спорната помощ, са породили у тях неоправдани правни очаквания.
- 108 В това отношение жалбоподателите напомнят, че безспорно Комисията е узнала, че НСз е получавало държавни помощи, когато е извършвала преценка на последователните редакции на полския план за реструктуриране. Предложението на Комисията е публикувано на 26 май 2003 г. Дори и да се приеме, че мотивите към това предложение не могат да породят оправдани правни очаквания у жалбоподателите, последните подчертават, че Комисията все пак е била информирана за спорните помощи.
- 109 Освен това жалбоподателите изтъкват, че тъй като Решение 2003/588 на Съвета е прието въз основа на предложение на Комисията и в него се установява, че въпросните помощи отговарят на условията за освобождаване, предвидени в член 8, параграф 4 от Протокол № 2, и тъй като липсват формалните процедури

по член 88 ЕО, неприложими по отношение на Република Полша към този момент, следваната от Комисията и Съвета процедура в случая отговаря на условията, установени от съдебната практика в областта на защитата на оправданите правни очаквания.

- 110 Жалбоподателите се позовават в това отношение на Решение на Общия съд от 27 март 1990 г. по дело Chomel/Комисия (Т-123/89, Recueil, стр. II-131) и на Решение на Общия съд от 31 март 1998 г. по дело Preussag Stahl/Комисия (Т-129/96, Recueil, стр. II-609), като подчертават, че право да иска защита на оправданите правни очаквания има всяко лице в положение, при което администрацията на Общността е породила у него основателни очаквания.
- 111 Освен това жалбоподателите напомнят, че правото на позоваване на защита на оправданите правни очаквания предполага наличието на три условия, а именно конкретни уверения, предоставени на заинтересования от общностната администрация, които могат да породят легитимно очакване у лицето, до което са адресирани, и са в съответствие с приложимите норми.
- 112 Общият съд уточнява, че конкретни уверения, независимо от формата, в която са предадени, представляват конкретните, безусловни и непротиворечиви сведения, произтичащи от оправомощени и достоверни източници (Решение от 6 юли 1999 г. по дело Forvass/Комисия, Т-203/97, Recueil FP, стр. I-A-129 и II-705, точки 70 и 71, както и Решение от 19 март 2003 г. по дело Innova Privat-Akademie/Комисия, Т-273/01, Recueil, стр. II-1093, точки 26, 28, 29 и 32).
- 113 При прилагането на тази съдебна практика към предложението на Комисията жалбоподателите стигат до заключението, че точка 6 от мотивите на същото им предоставя конкретни уверения, които могат да породят у тях легитимно очакване и са в съответствие с приложимите норми. Следователно трите условия, които са необходими, за да могат жалбоподателите да се позоват на оправдани правни очаквания, че получените помощи не са незаконосъобразни и следователно не следва да бъдат възстановявани, били изпълнени. В допълнение,

единственият член от Решение 2003/588 на Съвета можело да породи у жалбоподателите очакване, че планът за реструктуриране е в съответствие с Европейското споразумение и че следователно включените в този план помощи са законни.

114 Като се позовава на Решение по дело Alcan Deutschland, посочено по-горе, Комисията подчертава, че всъщност предложението ѝ, също както и Решение 2003/588 на Съвета, е основано на представените от Република Полша план за реструктуриране и бизнес планове. В тях се предвижда ликвидация на НСз, поради което за него не е представен бизнес план. Следователно нито Комисията, нито Съветът могли да предоставят конкретни уверения по отношение по-специално на помощите, дадени на НСз, тъй като това предприятие не се разглеждало от тях.

115 Освен това Комисията изтъква, че жалбоподателите не оспорват констатациите на Общия съд в точка 138 от обжалваното съдебно решение, че бизнес планът относно НСз не е бил представен на Комисията и че следователно съдържащото се в Решение 2003/588 одобрение не се отнася до него. Общият съд обаче се основал на тази констатация. Ставало въпрос за фактическа констатация, която жалбоподателите не били оспорили и която впрочем те не могли да оспорят в производството по обжалване.

116 Поради това според Комисията правното основание, изведено от нарушение на принципа на защита на оправданите правни очаквания, трябва да се отхвърли. Нито диспозитивът на предложението на Комисията, нито този на Решение 2003/588 на Съвета, нито тринадесето съображение от мотивите на предложението на Комисията могли да породят каквито и да било оправдани правни очаквания за съответствие с Протокол № 8 на бизнес планове, които не били представени на Комисията и до които следователно тези текстове не се отнасяли.

- 117 Накрая, Комисията напомня, че в точка 139 от обжалваното съдебно решение Общият съд приема, че тъй като в Решение 2003/588 на Съвета не са възпроизведени съображенията на Комисията, съгласно които предвиденото в член 8, параграф 4 от Протокол № 2 удължаване на срока на действие на дерогацията ще има за последица узаконяване с обратна сила на всички неправомерно отпуснати помощи след влизането в сила на Европейското споразумение, следва да се констатира, че този текст не се среща в окончателния акт, приет от Съвета. Следователно само предложение на Комисията не можело да породи оправдани правни очаквания у жалбоподателите.
- 118 Впрочем Комисията подчертава също, че във всички случаи въпросът изглежда представлява чисто научен интерес, тъй като жалбоподателите не посочват нищо във връзка с точка 139 от обжалваното съдебно решение.

Съображения на Съда

- 119 С второто си правно основание жалбоподателите по същество изтъкват, че Общият съд е нарушил принципа на защита на оправданите правни очаквания, доколкото не е констатирал, че спорната помощ е съобщена в рамките на процедурите по Протокол № 2, както на Комисията, така и на Съвета, което породило оправдани правни очаквания у жалбоподателите. Освен това мотивите към предложението на Комисията за Решение 2003/588 на Съвета и единствения член от това предложение можели да породят у жалбоподателите оправдани правни очаквания, че разглежданата помощ е узаконена и че планът за реструктуриране е законосъобразен.
- 120 В това отношение следва да се отбележи, че Общият съд стига до заключението си, след като в точки 135—139 от обжалваното съдебно решение описва как са приети различните актове, които пряко или косвено се отнасят до спорните помощи. По-нататък, Общият съд констатира, от една страна, че бизнес планът за

НСz не е представен на Комисията и следователно Решение 2003/588 на Съвета не се отнася до него, и от друга страна, че за разлика от мотивите към предложението на Комисията това решение не посочва, че предвиденото в член 8, параграф 4 от Протокол № 2 удължаване на срока на действие на дерогацията ще има за последица узаконяване с обратна сила на всички неправомерно отпуснати помощи след влизането в сила на Европейското споразумение.

¹²¹ В това отношение на първо място следва да се подчертае, че доводът на жалбоподателите, съгласно който Комисията е била уведомена за съществуването на спорните помощи, е напълно ирелевантен. Като се има предвид, че бизнес планът за НСz не е представен на Комисията в рамките на изрично предвидените за тази цел процедури, а именно в полската програма за реструктуриране на стоманодобива — констатация на Общия съд, която впрочем не е оспорена от жалбоподателите, — и че в посочената програма ликвидацията на НСz е изрично предвидена, правната уредба на Решение 2003/588 на Съвета не може да се отнася до НСz.

¹²² На второ място, следва да се напомни, че съгласно трайно установената съдебна практика принципът на защита на оправданите правни очаквания е един от основните принципи на Съюза (вж. по-специално Решение от 5 май 1981 г. по дело Dürbeck, 112/80, Recueil, стр. 1095, точка 48).

¹²³ От съдебната практика следва също, че всяко лице има право да се позове на принципа на защита на оправданите правни очаквания, когато се намира в положение, при което администрацията на Общността е породила у него основателни надежди, като му е предоставила конкретни уверения (Решение от 16 декември 1987 г. по дело Delauche/Комисия, 111/86, Recueil, стр. 5345, точка 24, Решение от 25 май 2000 г. по дело Kögler/Съд, C-82/98 P, Recueil, стр. I-3855, точка 33, както и Решение от 22 юни 2006 г. по дело Белгия и Forum 187/Комисия, C-182/03 и C-217/03, Recueil, стр. I-5479, точка 147). Дадените уверения трябва освен това да са в съответствие с приложимите норми (вж. в този смисъл Решение от 20 юни 1985 г. по дело Pauvert/Сметна палата, 228/84, Recueil, стр. 1969,

точки 14 и 15, както и Решение от 6 февруари 1986 г. по дело Vlachou/Сметна палата, 162/84, Recueil, стр. 481, точка 6).

- 124 По отношение на условието за конкретни уверения обаче е достатъчно да се констатира, че за разлика от твърденията на жалбоподателите предложението за решение на Комисията, представено на Съвета, не може да служи като основание за каквито и да било оправдани правни очаквания за съответствието на спорни помощи с нормите на правото на Съюза.
- 125 Всъщност, тъй като не възпроизвежда текста на мотивите към предложението на Комисията, Решение 2003/588 на Съвета не може да служи като основание за възникване на оправдани правни очаквания по отношение на правомерния характер на помощите в полза на дружество, чийто бизнес план не е представен на Комисията и за което следователно посоченото решение не се отнася. В този смисъл отпадането на посочения текст трябвало да укаже на жалбоподателите промяната в позицията на законодателя на Съюза по отношение на такова узаконяване на помощите.
- 126 Следователно в случая условието за конкретни уверения, необходимо за да се приеме, че е налице нарушение на принципа на защита на оправданите правни очаквания, не е изпълнено. Тъй като условията са кумулативни, останалите условия не следва да се проверяват.
- 127 Следователно, като е приел, че спорното решение не е нарушило оправданите правни очаквания на жалбоподателите, Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото.
- 128 Предвид всички изложени по-горе съображения второто правно основание трябва да се отхвърли.

По третото правно основание

Доводи на страните

- 129 С това правно основание жалбоподателите оспорват одобряването от Общия съд на лихвения процент, приложим към момента на възстановяването.
- 130 Жалбоподателите изтъкват, че Общият съд само е констатирал, че Комисията е следвала процедурата, установена в член 9, параграф 4 от Регламент № 794/2004. Общият съд обаче трябвало да разгледа дали Комисията е определила „подходящ“ лихвен процент съгласно член 14, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 659/1999, тъй като преценката относно подходящия характер на лихвения процент не се изчерпвала с констатацията, че той е определен при тясно сътрудничество със съответната държава членка.
- 131 Жалбоподателите считат, че „подходящият“ характер е фактическо понятие, независимо от процедурата, която Комисията трябва да следва при извънредни случаи, когато определя лихвения процент в тясно сътрудничество с държава членка. Това автономно понятие — което било тясно свързано с факта, че Комисията разполага със свобода на действие и че в крайна сметка именно тя фиксира определящия процент — изисквало тълкуване, което Общият съд не извършил.
- 132 Жалбоподателите напомнят, че при тълкуване на посоченото понятие трябва да се вземе предвид Решение на Общия съд от 8 юни 1995 г. по дело Siemens/Комисия (T-459/93, Recueil, стр. II-1675), в което е предвидено, че целта на възстановяването е да се възстанови положението, каквото е било, преди помощта

да е била неправомерно предоставена. За да се осигури равно третиране, предимството в резултат на помощта следва да се измерва обективно от момента, в който тя е предоставена на предприятието получател.

133 Тъй като Комисията е длъжна да възстанови положението, което е било преди неправомерното предоставяне на помощта, възстановяване на лихви би могло да се извърши само за да се компенсират финансовите ползи, действително произтичащи от предоставянето на получателя на помощите, и би трябвало да е пропорционално на тях.

134 Нарушавайки принципа за възстановяване на предходното положение и избирайки референтен лихвен процент, който е напълно чужд за действителността на полския пазар между 1997 г. и 2004 г., Комисията, както и Общият съд, който приел, че обхватът на член 14, параграф 2 от Регламент № 659/1999 се изчерпва с този на член 9, параграф 4 от Регламент № 794/2004 по този въпрос, следователно нарушили тези две общностни разпоредби.

135 Според Комисията това правно основание е недопустимо. Всъщност жалбоподателите искали от съда, който разглежда жалбата, да се произнесе по правно основание, което не било представено на Общия съд. Третото правно основание, отнасящо се главно до твърдение за нарушение на член 14, параграф 2 от Регламент № 659/1999, не било представено на Общия съд, като се има предвид, че единственото правно основание, изложено в първоинстанционното производство по отношение на лихвения процент, е изведено от нарушение на Регламент № 794/2004. Следователно жалбоподателите не могли да твърдят, че обжалваното съдебно решение тълкува неправилно понятието „подходящ“ лихвен процент, след като в изложените правни основания за отмяна не се отправя искане към Общия съд да тълкува това понятие.

136 При условията на евентуалност Комисията подчертава, че жалбоподателите изхождат от погрешна предпоставка, като твърдят, че според Общия съд обхватът на член 14, параграф 2 от Регламент № 659/1999 се изчерпва с този на член 9, параграф 4 от Регламент № 794/2004, тоест че според Общия съд установеният

от Комисията лихвен процент е „подходящ“ единствено поради това че е определен „в тясно сътрудничество със засегнатата държава членка“.

137 За разлика от твърденията на жалбоподателите обаче Общият съд не се ограничавал с констатацията, че Комисията е следвала действащата процедура в тясно сътрудничество с държавата членка, а се произнесъл по основателността на избрания лихвен процент, като напомнил правото на преценка на Комисията и разгледал причините, поради които тя отхвърлила някои предложения. Освен това Общият съд стигнал до заключението, че не може да се установи „явна грешка в преценката“ и че изчисляването на лихвения процент с натрупване следвало задължително от Регламент № 794/2004 (точки 159—167 от обжалваното съдебно решение).

138 Тъй като жалбата не може да бъде основание за поставяне под въпрос на съображенията на Общия съд и в нея не се съдържат каквито и да било валидни твърдения за нарушения срещу него, Комисията счита, че Общият съд е изследвал правилно доводите на жалбоподателите, като същевременно не е надхвърлил границите на правното основание за отмяна, изложено в първоинстанционното производство, в което не се поставя въпросът за „подходящия“ характер на лихвения процент с оглед на член 14, параграф 2 от Регламент № 659/1999.

Съображения на Съда

— По допустимостта

139 По отношение на възражението за недопустимост, повдигнато от Комисията и изведено от факта, че третото правно основание, отнасящо се главно до

твърдението за нарушение на член 14, параграф 2 от Регламент № 659/1999, не е било изтъкнато в производството пред Общия съд, следва да се напомни, че от съдебната практика, посочена в точка 83 от настоящото решение, е видно, че всъщност правно основание, представено за първи път в рамките на обжалването пред Съда, по принцип трябва да се отхвърли като недопустимо.

¹⁴⁰ В този смисъл следва да се констатира, че жалбоподателите искат от Съда да разгледа законосъобразността на лихвения процент, който Комисията е фиксирала, като се е позовала на подходящия му характер с оглед на член 14, параграф 2 от Регламент № 659/1999. Това правно основание обаче не е представено пред Общия съд, след като единственото правно основание, изтъкнато пред Общия съд по отношение на лихвения процент, е изведено от нарушение на Регламент № 794/2004. Следователно възражението за недопустимост, повдигнато от Комисията и изведено от обстоятелството, че изтъкнатото от жалбоподателите правно основание е ново, трябва да бъде уважено.

¹⁴¹ Поради това третото правно основание, отнасящо се до твърдение за нарушение на член 14, параграф 2 от Регламент № 659/1999, трябва да се обяви за недопустимо. За разлика от него третото правно основание, свързано с Регламент № 794/2004, е допустимо.

— По съществото на спора

¹⁴² По отношение на основателността на това правно основание е достатъчно да се констатира, както с основание отбелязва Комисията, че тъй като третото правно основание, доколкото се отнася до твърдение за нарушение на член 14, параграф 2 от Регламент № 659/1999, не е допустимо, същото правно

основание, изведено от твърдение за нарушение на член 9, параграф 4 от Регламент № 794/2004 с оглед на фиксирането на подходящ лихвен процент, се явява лишено от съдържание. Всъщност в доводите на жалбоподателите не е възможно да се различи твърдение за нарушение на Общия съд, изведено само от претендирано нарушение на член 9, параграф 4 от Регламент № 794/2004, а не от понятието „подходящ“ лихвен процент по смисъла на член 14, параграф 2 от Регламент № 659/1999.

¹⁴³ Следователно третото правно основание следва да се отхвърли като неоснователно.

¹⁴⁴ Предвид това, че не е прието нито едно от правните основания, жалбата следва да бъде изцяло отхвърлена.

По съдебните разноси

¹⁴⁵ Съгласно член 122, първа алинея от Процедурния правилник, когато жалбата е неоснователна, Съдът се произнася по съдебните разноси. По смисъла на член 69, параграф 2 от посочения правилник, приложим към производството по обжалване по силата на член 118 от същия правилник, загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноси, ако е направено такова искане. След като Комисията е направила искане за осъждане на жалбоподателите и последните са загубили делото, те трябва да бъдат осъдени да заплатят съдебните разноси по настоящото производство.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

- 1) **Отхвърля жалбата.**
- 2) **Осъжда ISD Polska sp. z o.o. и Industrial Union of Donbass Corp. да заплатят съдебните разноски.**

Подписи